

תצפיות חדשות במינים נדירים ברמת-דלתון ובצפון הגולן: שנית הקורנית, שנית רחבת-עלים וזכריני זקוף עוקצים.

שמואל מזר, קק"ל וחוג כלנית - shmuelm@kkl.org.il

התצפיות: 2015-16

פרסום: 1.5.2016

תקציר: הננו מדווחים על מציאתם של שלושה מינים נדירים מאוד בצפון ישראל באתרי תפוצה חדשים: **שנית הקורנית, שנית רחבת-עלים וזכריני זקוף עוקצים.**

=====

הננו מדווחים על מציאתם של שלושה מינים נדירים מאוד בצפון ישראל: **שנית הקורנית *Lythrum thymifolium*, שנית רחבת-עלים *Lythrum borysthenicum* וזכריני זקוף עוקצים *Myosotis stricta*.** שלושה מינים אלה נמצאו באתרי תפוצה חדשים שלא היו ידועים בעבר.

שנית הקורנית *Lythrum thymifolium* L. (משפחת הכפריים)

ידועה בארץ מפלשת, הרי יהודה, החרמון, הגולן (מסלי עסנייה, לפי עוז גולן) והגליל התחתון (בקעת בית-נטופה). נצפתה לראשונה בגליל העליון ברמת דלתון בשלולית עונתית מתייבשת.

הצמח הוא חד-שנתי בגובה עד 6 ס"מ, העלים מסורגים, סרגליים ברוחב כ-2 מ"מ. הפרחים בחיק העלים, הגביע חרוטי בעל 8 שינים, 4 חיצוניות - דמויות צלב במבט על, ביניהן 4 שינים פנימיות. הכותרת בעלת 4 עלים בצבע ורוד. **שנית הקורנית דומה לשנית שוות-שיניים ולשנית קטנת-עלים** בארבע שיני גביע החיצוניות שהן ארוכות וזקופות, ונבדלת מהם ב-8 עורקים בגביע לעומת 10-12 במינים האחרים.

צילום: שמואל מזר ©. לצפייה מיטבית - לחצו על התמונות

שנית רחבת-עלים *Lythrum borysthenicum* (Schrank) Litv. (משפחת הכפריים)

לפי המגדיר לצמחי ארץ-ישראל גדלה בקרקעות לחות בשרון. בנספח צמחים נדירים מאד בישראל בספר האדום היא מוזכרת כצמח אפיזודי. נצפתה לראשונה בגליל העליון ברמת דלתון בשטח שלולית עונתית המתייבשת באביב.

צמח חד-שנתי בגובה עד 4 ס"מ. העלים נגדיים, ריסניים, דמויי ביצה, יושבים, רוחבם כ-4 מ"מ, אורכם כ-6 מ"מ. הגביע דמוי אגרטל בעל 12 עורקים המסתיימים בשיניים: 6 נוטות החוצה, 6 פנימיות. הכותרת בעלת 6 עלים בצבע כתום-חמרה.

שנית רחבת-עלים נבדלת משאר מיני השנית בישראל בעלה הרחב מאוד ביחס לאורכו הקצר.

צילום: שמואל מזר ©. לצפייה מיטבית - לחצו על התמונות

זכריני זקוף-עקצים *Myosotis stricta* Link ex Roem. & Schult. (משפחת זיפניים)

זהו צמח חד-שנתי "אדום", אשר לפי הספר האדום של צמחי ישראל מספרו האדום 5.8, גדל באתר אחד בלבד, בהר קטע ליד נמרוד. נצפה לאחרונה ביער אלוני הבשן (מומסיה)

בשלולית מים עונתית ביער אקליפטוסים ברום 960 מטר, בבית גידול שונה מהמוכר. זהו צמח חד-שנתי שגובהו כ 15 ס"מ, הגבעול שעיר עם שערות הנוטות למעלה והעלים באורך עד 2.5 ס"מ, יושבים, מחודדים בקצה. התפרחת בעלת פרחים בצבע לבן בשלב ראשון שמשתנה לכחול בהמשך. הגביע גלילי מחולק לאונות עד חציו, הפרח בעל עוקץ קצר מהגביע. מין זה נבדל היטב משאר מיני הזכריני החד-שנתיים בלבנט (ישראל ירדן סוריה ולבנון) בפרח הזקוף שלו הנישא על עוקץ קצר הפונה מעלה. נדגיש כי הסוג זכריני כולל לרוב מינים עשבוניים רב-שנתיים צפוניים; כלפי דרום והים התיכון נגזרו בתוכו במשך האבולוציה מינים חד-שנתיים ששלושה מהם גדלים בצפון ישראל.

צילום: שמואל מזר ©. לצפייה מיטבית - לחצו על התמונות

ספרות:

שמידע א ופולק ג 2007 הספר האדום - צמחים בסכנת הכחדה בישראל. כרך א'. רשות הטבע והגנים, ירושלים. [/http://redlist.parks.org.il](http://redlist.parks.org.il)

פינברון-דותן נ ודנין א 1991 המגדיר לצמחי-בר בארץ-ישראל. כנה. ירושלים.

צמחית ישראל ברשת - אבינעם דנין <http://flora.org.il/plants>

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: מזר ש 2016 תצפיות חדשות במינים נדירים ברמת-דלתון ובצפון הגולן: שנית הקורנית, שנית רחבת-עלים וזכריני זקוף עוקצים, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר

תצפיות חדשות במינים נדירים ברמת-דלתון ובצפון הגולן: שנית הקורנית
Lythrum borysthenicum, Lythrum thymifolium, שנית רחבת-עלים
וזכריני זקוף עוקצים Myosotis stricta